

Dosarul nr.2ra-2252/18

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: Sergiu Stratan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: L.Bulgac, S.Gîrbu, Gr.Dașchevici)

Î N C H E I E R E

19 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Nina Vascan
Tamara Chișca-Doneva

examinând admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva Tatiane Grigorașcenco cu privire la restituirea sumelor bănești achitate nejustificat și,

la acțiunea reconvențională depusă de Tatiana Grigorașcenco împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la constatarea încălcării legislației și repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 29 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de Tatiana Grigorașcenco, s-a casat parțial hotărârea din 16 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în partea respingerii pretenției invocate în acțiunea reconvențională cu privire la repararea prejudiciului material și în această parte s-a pronunțat o hotărâre nouă, de admitere parțială a acțiunii reconvenționale, în rest, hotărârea primei instanțe s-a menținut,

c o n s t a t ă :

La 14 iunie 2016, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de chemare în judecată împotriva Tatiane Grigorașcenco cu privire la restituirea sumelor bănești achitate nejustificat.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că, prin decizia din 22 decembrie 2012 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale din sectorul Centru, pârâtei Tatiana Grigorașcenco i-a fost stabilită indemnizație pentru creșterea copilului minor până la vârsta de 3 ani, pentru perioada: 7 august 2012 - 7 august 2015, în cuantum de 2436 lei lunar.

În continuare, Casa Națională de Asigurări Sociale a subliniat că Tatiana Grigorașcenco în perioada noiembrie 2014 – aprilie 2015 când se afla în concediu pentru îngrijirea copilului minor a fost angajată la o altă unitate decât cea de bază, și anume s-a angajat prin cumul în calitate de profesor de biologie în cadrul Liceului Teoretic „Dimitrie Cantemir” pentru perioada de boală a Galinei Tîrnovețcaia: noiembrie 2014 – mai 2015, ceea ce se confirmă prin ordinul nr. 01-19/101-p din 3 noiembrie 2014 a directorului Liceului Teoretic „Dimitrie Cantemir” anexat la dosar.

Reclamanta a mai indicat că, la 19 mai 2015 Casa Teritorială de Asigurări Sociale Centru, aflând că pârâta Tatiana Grigorașcenco este angajată la o altă unitate, a suspendat plata indemnizației pentru creșterea copilului, pe motiv că conform legislației în vigoare indemnizația stabilită se va suspenda în cazul în care beneficiarul se va angaja la o altă unitate sau își va relua activitatea în condițiile timpului de muncă.

Din considerentul că în urma nevizării despre angajare, Tatiana Grigorașcenco contrar art. 18 din Legea privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale care indică expres că dreptul la indemnizație lunară pentru creșterea copilului îl posedă doar asiguratul care se află în concediu pentru îngrijirea copilului, acordat de către angajator în baza unei cereri scrise de salariat, a beneficiat de o supraplată a indemnizației pentru creșterea copilului minor în sumă de 14616 lei, în adresa acestuia au fost expediate multiplele notificări cu scopul de a restitui în mod extrajudiciar suma menționată, însă fără careva rezultat, motiv pentru care a fost depusă prezenta cerere de chemare în judecată.

Reclamanta Casa Națională de Asigurări Sociale a solicitat încasarea din contul Tatiane Grigorașcenco în beneficiul său a plăților achitate nejustificat în sumă de 14616 lei.

Până la începerea dezbaterilor judiciare, la 24 martie 2017, Tatiana Grigorașcenco reprezentată de avocatul Constantin Lazari a depus acțiune reconvențională împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la constatarea încălcării legislației și repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reconvenționale, Tatiana Grigorașcenco a indicat că prin ordinul nr. 232 din 9 noiembrie 2012 a Direcției Generale Educație Tineret și Sport i-a fost acordat concediu pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, iar ulterior i s-a propus, pentru o perioadă determinată, să fie angajată în cadrul Liceului Teoretic „Dimitrie Cantemir”, ce se află în subordinea Direcției enunțate.

Potrivit Tatiane Grigorașcenco, angajarea prin cumul pe o perioadă determinată, nu duce la suspendarea indemnizației, or, Liceul Teoretic „Rambam” și Liceul Teoretic „Dimitrie Cantemir” nu sunt înscrise la Camera Înregistrării de Stat, ambele licee fiind în subordinea Direcției Generale Tineret și Sport, posedând un singur cod fiscal.

Din considerentul că Casa Națională de Asigurări Sociale contrar legislației în vigoare ce stabilește dreptul la prestații de asigurări sociale pentru prevenirea, limitarea, înlăturarea riscurilor sociale și susținerea financiară a persoanelor îndreptățite a le primi, în cazul producerii unor astfel de riscuri, nu i-a achitat Tatiane Grigorașenco indemnizația lunară pentru îngrijirea copilului minor pentru o perioadă cuprinsă între lunile mai-august 2015, în sumă totală de 7876,40 lei, iar în urma neachitării indemnizației pentru îngrijirea copilului i-a fost cauzat un prejudiciu moral, dauna comisă exprimându-se prin sentimente de frustrare și suferințe continue, a fost depusă prezenta acțiune reconvențională.

Tatiana Grigorașenco reprezentată de avocatul Constantin Lazari a solicitat încasarea din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul său a prejudiciului material în sumă de 7876,40 lei și a sumei de 3000 lei cu titlu de prejudiciu moral, precum și a cheltuielilor de judecată suportate pe marginea prezentului litigiu.

Prin hotărârea din 16 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale a fost admisă, fiind dispusă încasarea din contul Tatiane Grigorașenco în beneficiul Casei Naționale de Asigurări Sociale a plăților achitate nejustificat în sumă de 14616 lei. Acțiunea reconvențională depusă de Tatiana Grigorașenco a fost respinsă ca fiind neîntemeiată. S-a încasat din contul Tatiane Grigorașenco în beneficiul statului taxat de stat în sumă de 438,48 lei.

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a constatat că odată ce pârâta Tatiana Grigorașenco în timpul ce se afla în concediu pentru îngrijirea copilului (3 noiembrie 2014 – 1 mai 2015) s-a angajat prin cumul în calitate de profesor de biologie în cadrul Liceului Teoretic „Dimitrie Cantemir” și a beneficiat de plăți achitate nejustificat de Casa Națională de Asigurări Sociale în sumă de 14616 lei, urmează a-și executa obligațiunile corespunzător și a restitui la bugetul asigurărilor sociale de stat suma enunțată, motiv pentru care acțiunea inițială depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale a fost admisă în sensul declarat.

Or, conform pct. 7 alin. (3) din Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a indemnizațiilor adresate familiilor cu copii, indemnizația lunară pentru creșterea/îngrijirea copilului stabilită se suspendă în cazul în care beneficiarul se angajează, își reia activitatea sau se eliberează înainte de expirarea concediului pentru îngrijirea copilului și se stabilește, la solicitare, altei persoane care întrunește condițiile prevăzute de legislație pentru acordarea indemnizației. În cazul în care beneficiarul de indemnizație lunară pentru creșterea copilului se angajează la altă unitate, indemnizația se suspendă, indiferent de programul de muncă (parțial sau deplin), și se reia de la data acordării concediului pentru îngrijirea copilului.

Cu privire la argumentul invocat de Tatiana Grigorașenco reprezentată de avocatul Constantin Lazari precum că, Liceul Teoretic „Dimitrie Cantemir” și

Liceul Teoretic „Rambam” nu sunt înscrise la Camera Înregistrării de Stat, ambele licee fiind în subordinea Direcției Generale Tineret și Sport, posedând un singur cod fiscal, prima instanță a constatat că acesta nu constituie drept temei pentru respingerea acțiunii inițiale și admiterea acțiunii reconvenționale, deoarece reprezintă două entități diferite din punct de vedere juridic și anume Liceul Teoretic „Dimitrie Cantemir” reprezintă o persoană juridică (unitate în sensul Legii) diferită de Liceul Teoretic „Rambam”, care în conformitate cu art. 47 din Codul educației posedă independență în ce privește angajarea personalului.

Totodată, instanța de fond a concluzionat că admiterea acțiunii inițiale depuse de Casa Națională de Asigurări Sociale dictează necesitatea respingerii acțiunii reconvenționale depuse de Tatiana Grigorașenco, or, acțiunea inițială, fiind admisă, o exclude pe cea reconvențională.

Prin decizia din 29 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de Tatiana Grigorașenco, s-a casat parțial hotărârea din 16 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în partea respingerii pretenției invocate în acțiunea reconvențională cu privire la repararea prejudiciului material și în această parte s-a pronunțat o hotărâre nouă, de admitere parțială a acțiunii reconvenționale. S-a încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul Tatiane Grigorașenco indemnizația lunară pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, neachitată pentru perioada 1 mai 2015 – 7 august 2015 inclusiv, și cheltuielile de judecare a cauzei ce țin de plata taxei de stat proporțional pretențiilor admise în sumă de 253 lei. În rest, hotărârea din 16 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a menținut.

În consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat justă concluzia instanței de fond în partea în care a fost admisă acțiunea inițială depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale, deoarece Tatiana Grigorașenco fiind angajată în perioada 3 noiembrie 2014 – 29 mai 2015 prin cumul în cadrul Liceului Teoretic „Dimitrie Cantemir” nu a comunicat autorității abilitate despre acest fapt, motiv pentru care dânsa greșit a încasat în perioada dată indemnizația lunară pentru îngrijirea copilului, or, potrivit legislației pertinente, în această perioadă apelanta nu beneficia de dreptul de încasare a acestei categorii de indemnizație.

Totodată, instanța de apel a constatat că pretențiile invocate de Tatiana Grigorașenco prin cererea reconvențională cu privire la încasarea indemnizației pentru îngrijirea copilului pentru perioada neachitată în care dânsa nu a activat, sunt întemeiate, motiv pentru care au fost admise, or, potrivit ordinului nr.01-19/55-P din 25 mai 2015 a directorului Liceului Teoretic „Dimitrie Cantemir” „Cu privire la încetarea contractului individual de muncă”, contractul individual de muncă încheiat de angajator cu Tatiana Grigorașenco a încetat din 29 mai 2015.

Iar din textul pct. 24 al Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a indemnizațiilor adresate familiilor cu copii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1478 din 15 noiembrie 2002, rezultă că dreptul apelantei de reluare a încasării indemnizației nominalizate apare din data întrunirii condițiilor respective, și anume a încetării raporturilor de muncă, motiv pentru care Casa Națională de Asigurări Sociale greșit nu i-a achitat Tatiane Grigorașenco indemnizația în perioada 29 mai 2015 – 7 august 2015.

Subsecvent, instanța de apel a respins argumentele intimetei Casa Națională de Asigurări Sociale referitoare la faptul că apelanta Tatiana Grigorașenco nu a adresat o cerere de reluare a plății indemnizației respective, or, reluarea plății acestei indemnizații este determinată de încetarea condițiilor ce au dus la suspendarea plății acesteia, și nu de cererea beneficiarului, după cum greșit a interpretat intimata.

La fel, instanța de apel a apreciat ca fiind nefondat argumentul Casei Naționale de Asigurări Sociale referitor la faptul că în speță a avut loc o supraplată a indemnizației din cauza neanunțării apelantei despre încadrarea în câmpul muncii, deoarece acest aspect este irelevant în contextul în care sumele achitate greșit au fost adjuocate din contul apelantei, astfel încât aceasta nu poate fi privată de dreptul de a încasa indemnizația corespunzătoare pentru perioada ulterioară celei în care condițiile ce determinau suspendarea plății indemnizației au încetat.

Referitor la cerința invocată de Tatiana Grigorașenco în acțiunea reconvențională cu privire la repararea prejudiciului moral, aceasta a fost considerată neîntemeiată de instanța de apel, motiv pentru care a fost respinsă, or, constatarea dreptului încălcat de către instanța de judecată și înlăturarea încălcării admise este suficientă pentru compensarea suferințelor suportate de apelantă în situația în care procesul civil intentat în prezenta speță s-a datorat inclusiv inacțiunilor apelantei Tatiana Grigorașenco, situație ce instituie o culpă comună în survenirea acesteia.

Invocând netemeinicia și ilegalitatea deciziei enunțate, la 3 august 2018, Casa Națională de Asigurări Sociale a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea actului judecătoresc contestat ce constituie obiectul prezentului recurs, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În susținerea recursului s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate în cererea de chemare în judecată și în referința asupra cererii de apel anexate la dosar, suplimentar invocându-se că, la examinarea cauzei instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material, nefiind constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei și anume instanța de apel greșit a constatat că deși Tatiana Grigorașenco nu s-a adresat cu o cerere de reluare a plății indemnizației respective, aceasta poate beneficia de indemnizația vizată, deoarece reluarea plății acestei indemnizații este determinată de încetarea condițiilor ce au dus la suspendarea plății acesteia, și nu de cererea beneficiarului. Or, conform pct. 7 subpunctul 3) alin. (2) din

Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a indemnizațiilor adresate familiilor cu copii, indemnizația lunară pentru creșterea/îngrijirea copilului stabilită și suspendată se reia la solicitare dacă persoana întrunește condițiile prevăzute de legislație pentru a beneficia de indemnizație.

Prin urmare, reluarea plății indemnizației suspendate este determinată direct de depunerea cererii privind reluarea plății indemnizației pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani și nicidecum după cum greșit a interpretat instanța de apel de încetarea condițiilor ce au dus la suspendarea plății acesteia.

Ca urmare, instanța de apel s-a eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege, de înfăptuire a actului de justiție, a examinat superficial circumstanțele cauzei, nu a intrat în esența litigiului și nu a apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei, pronunțând hotărâre neîntemeiată de admitere parțială a acțiunii reconvenționale, pe când concluzia primei instanțe în acest sens despre necesitatea respingerii ca neîntemeiate a acțiunii nominalizate este justă, ea având la bază cumulul dovezilor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită, conform cerințelor art. 130 Cod de procedură civilă (f.d.165-168).

La 2 octombrie 2018 în adresa intimatei Tatiana Grigorașenco a fost expediată copia recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d.170).

Prin referința depusă la 5 noiembrie 2018, Tatiana Grigorașenco a solicitat declararea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale ca inadmisibil, deoarece acesta nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă, or, argumentele invocate în recursul enunțat se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Conform art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 29 martie 2018 (f.d.149), însă date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă la dosar lipsesc.

Astfel, recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale la 3 august 2018 (f.d.165) este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul vizat urmează a fi declarat inadmisibil.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă

încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130

Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Nina Vascan

Tamara Chișca-Doneva